

1. Achtergrond

In het project WindenergieA16 zijn afspraken gemaakt met ontwikkelaars/ exploitanten van de windmolens om o.a. 25% lokaal eigendom/ lokale participatie mogelijk te maken. Verder is geborgd dat er een bijdrage is van €0,50/MWh opgewekte stroom voor direct omwonenden (in de 42-47 dB zone) en dat het verschil in legeskosten wordt betaald. Deze notitie geeft uitleg over het begrip 25% lokale participatie.

De provincie Noord-Brabant heeft de afspraken over de genoemde onderwerpen conform convenant 2015 en Green Deal 2017 vastgelegd in een anterieure overeenkomst tussen ontwikkelaar en provincie Noord-Brabant én toegezien op het sluiten van een aandeelhoudersovereenkomst tussen ontwikkelaar en het lokale fonds. Hoe de verdeling per gemeenten en windmolen er precies uit ziet is beschreven in hoofdstuk 2. Het belang van lokale participatie is vertaald naar een percentage aandeel en is beschreven in hoofdstuk 3.

Het Energiefonds Brabant EFB bv, onderdeel van de Brabantse Ontwikkelmaatschappij BOM bv, heeft voor de uitvoering en het borgen van de lokale participatie het Participatiefonds Wind A16 (PFW A16 bv) opgericht. Het Participatiefonds heeft het 25%-aandeel ondergebracht in een viertal fondsen, voor iedere gemeente één, naar rato van het aantal windmolens in de gemeenten. De opbrengst per aandeel wordt uitgekeerd aan de lokale fondsen. De beschikbare middelen in de fondsen worden ingezet voor de verdere verduurzaming van de gebouwde omgeving. Hoeveel middelen er beschikbaar komen staat beschreven in hoofdstuk 4.

In de gemeente Drimmelen, Zundert en Moerdijk worden de middelen ingezet volgens een door een lokale stichting op te stellen investeringskader. De gemeente krijgt hiervoor een bindend adviesrecht. De gemeente Breda zet de middelen in via haar bestaande Klimaatfonds met bijbehorend programma. Er zijn drie stichtingen opgericht, te weten STED in Drimmelen, STEM in Moerdijk en WindCent in Zundert. In hoofdstuk 5 meer over de principes die gelden en de wijze waarop dat wordt uitgevoerd.

2. Windmolens en lokale participatie

De windmolens staan op verschillende locaties in de A16 zone, een zone van 30km lang en 2 km breed. Bovendien waren er oorspronkelijk negen ontwikkelaars voor de bouw van de windmolens. Uitgangspunt was lokale participatie overal en voor iedereen hetzelfde, maar historische en geografische argumenten

^{1/} De stuurgroep EnergieA16 heeft op 13 april 2023 opdracht gegeven een uniforme beschrijving op te stellen hoe de lokale participatie in het project windenergieA16 is geborgd. Deze beschrijving anticipeert op afspraken die gemeenten dit jaar nog lokaal gaan maken. De gesprekken daarover zijn in gevorderd stadium.

^{2/} Deze notitie is op 13 november 2023 vastgesteld door de stuurgroep EnergieA16

leiden in enkele gevallen tot een andere uitkomst. Verder hebben we te maken met prijsontwikkelingen, lokale omstandigheden en marktschommelingen. Hier volgt een overzicht:

- De windmolens verschillen per ontwikkelaar en locatie enigszins in hoogte, productiecapaciteit (afhankelijk van type windmolen) en SDE-uitkering. Zie hoofdstuk 4 voor meer detail.
- Twee windmolens op Hazeldonk-oost zijn aanzienlijk lager dan de overige 26 windmolens in de A16-zone en moeten nog worden ontwikkeld. De haalbaarheid hiervan wordt in 2023 onderzocht en is mede afhankelijk van ontwikkelingen voor het wijzigen van de vergunning (uitvoeisels Nevele-arrest).
- In verband met afspraken uit het verleden is lokale participatie op locatie Nieuwveer (Breda) en Treeport (Zundert) anders uitgewerkt:
 - Voor de locatie Nieuwveer geldt 19,94% in plaats van 25% in verband met een eerder verleende omgevingsvergunning (5 februari 2003). Alleen van het vergunde vermogen in het kader van project Windenergie A16 is 25% lokale participatie opgelegd, niet van het eerder vergunde deel.
 - Voor de locatie Treeport geldt: voor deze locatie is er een afspraak voor economische structuurversterking. Coöperatieve Vereniging Treeport Zundert U.A. zet zich daarvoor in en is met de gemeente Zundert overeengekomen om in het plangebied van BCT 3 windmolens te ontwikkelen.

Hieronder volgt een overzicht van het aantal windmolens per gemeente en de regeling lokale participatie. De letter/cijferaanduiding verwijst naar de windmolens in het Provinciaal Inpassingsplan Windenergie A16 (paragraaf 3.4.1), zie afbeeldingen van dat inpassingsplan in bijlage 2.

<i>Overzicht aantal windmolens</i>		
Breda	<i>Knooppunt Zonzeel/ Nieuwveer</i> 2 Verhoef (B7, B8) <i>Knooppunt Galder</i> 3 Pure Energie (D1 tm D3) <i>Hazeldonk-oost (nog in ontwikkeling)</i> 2 Hezelaer Energy bv (E1 en E2)	2x 19,94% vanwege historische afspraken 3x 25%: D3 was oorspronkelijk van REF en is overgedragen aan Pure Energie. 2x 25%: verwachting is dat in 2023 E1 wordt aangevraagd, daarna E2 (datum nog onbekend).
Drimmelen	<i>Knooppunt Klaverpolder</i> 5 Vattenfall (A4, A6 tm A9) <i>Knooppunt Zonzeel</i> 1 Eneco (B5) 1 Pure Energie (B4) 1 IzzyProjects (B6)	5x 25% project Klaverspoor 1x 25% 1x 25% 1x 25% tbv Traais Energie Collectief
Moerdijk	<i>Knooppunt Klaverpolder</i> 3 Goede Buren (A1 tm A3) 1 Vattenfall (A5) <i>Knooppunt Zonzeel</i>	3x 25%, project Streepland 1x 25%, project Klaverspoor

	2 Pure energie (B1, B3) 1 Eneco (B2)	2x 25% 1x 25%
Zundert	<i>Hazeldonk-west</i> 1 Pure Energie (E3) 1 Landzeel (E8) <i>Bedrijventerrein BCT</i> 2 Treeport (E4 en E5) 2 Pure Energie (E6, E7)	1x 25%, E3 was oorspronkelijk van REF en is overgedragen aan Eneco. 1x 25% 1x 25%, E4 afkomstig van E7 E5, participatie voor aangesloten tuinders op basis van historische afspraken met de gemeente Zundert. Zie hoofdstuk 4 pagina 7 0% geen participatie, ivm afspraken BCT, zie hoofdstuk 4 pagina 7

3. Eigenaarschap en structuur

Dat er een belang van 25% lokaal eigendom is verworven betekent ook dat er overeenkomstig dat belang ontwikkelkapitaal moet worden ingebracht om de windmolens te kunnen bouwen en exploiteren. Het Energiefonds Brabant bv heeft via het Participatiefonds Wind A16 bv de noodzakelijke investering voor het ontwikkelen van de 'lokale windmolens' mogelijk gemaakt. Deze investering wordt terugbetaald uit de jaarlijkse rendementen van de windmolens, inclusief de ontwikkel- en aandeelhoudersvergoeding (zie hiervoor ook hoofdstuk 5).

De totale investering van het PFW A16 voor de lokale windmolens bedraagt +/- € 6 miljoen en is naar verwachting in 3,5 - 4 jaar afgelost ⁽³⁾. Op Hazeldonk-oost moeten de resterende 2 windmolens nog worden gebouwd. Ook hier wordt nog een investering van het PFW A16 verwacht.

In het kort ziet dat er als volgt uit:

- Het EFB bv is 100% eigenaar van Participatiefonds Wind A16 bv (PfwA16) en eerstgenoemde stelt het investeringskapitaal (door middel van een agiostorting) ter beschikking aan het PFW A16 voor de ontwikkeling en bouw van het 25% aandeel van de windmolen.
- PFW A16 heeft fondsen gemaakt per gemeente en is daarmee 100% eigenaar van die fondsen per gemeente. De fondsen hebben met de ontwikkelaar een aandeelhoudersovereenkomst. Omdat er parken 'gedeeld' worden (ligging in meerdere gemeenten, zoals Zonzeel) wordt in de gemeenten waar dit van toepassing is gewerkt met een tussenfonds.
- In de aandeelhoudersovereenkomsten is uitgewerkt hoe het 25% belang is geborgd en wordt gecontroleerd (zie hiervoor bijlage 1). Er is dus sprake van een minderheidsbelang, maar vanuit die rol kan worden gecontroleerd of en in welke mate kosten en opbrengsten reëel zijn.

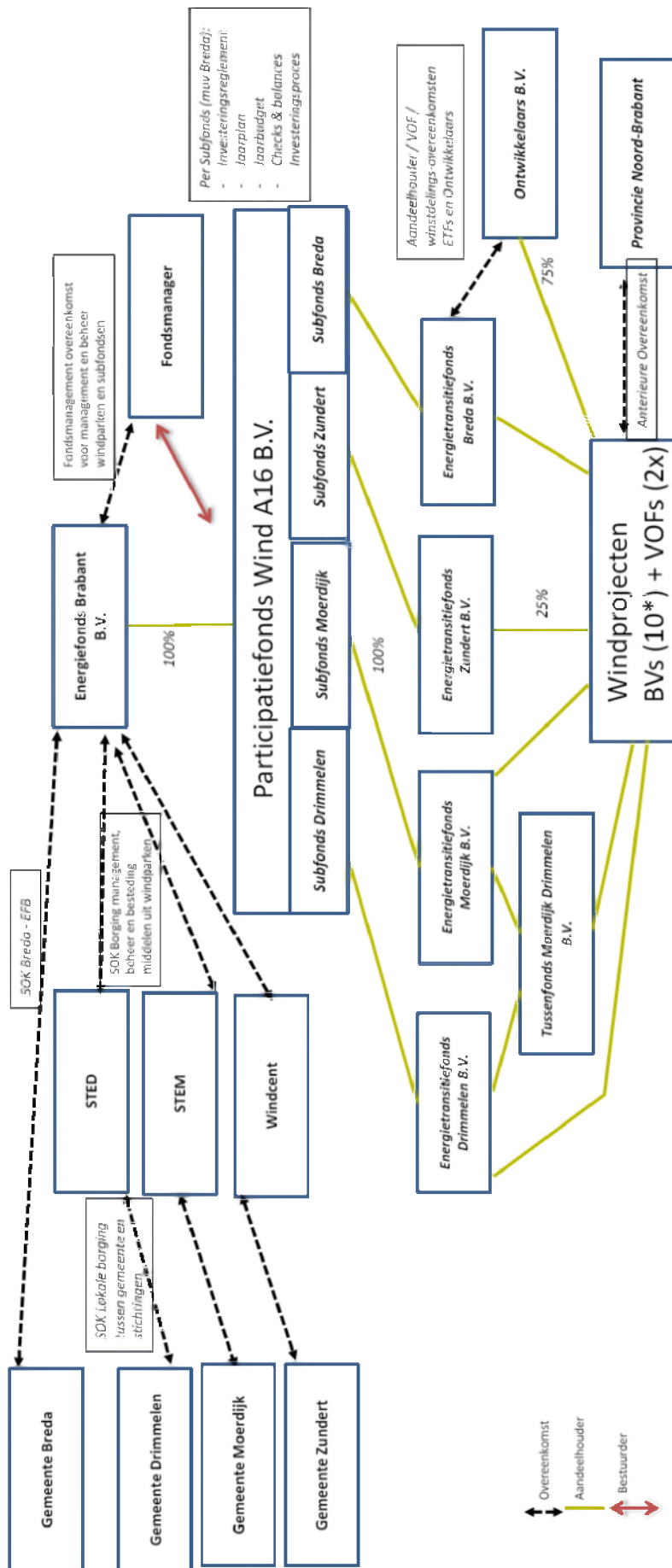
^{3/} Bij alle projecten wordt door een bank een projectfinanciering verstrekt aan de projectentiteit (bv Nieuwveer BV). In geval van Vattenfall heeft PFW A16 projectfinanciering aangetrokken bij de provincie Noord-Brabant. Dit is op marktconforme wijze gebeurd, min of meer gelijkwaardig aan projectfinanciering door een bank. Alleen was het voor 80% en geen 90% zoals bij de andere projecten.

- Er zijn privaatrechtelijke overeenkomsten (aandeelhoudersovereenkomsten) gesloten tussen ontwikkelaars en het PFW A16. Dit naar aanleiding van de privaatrechtelijke overeenkomsten (anterieure overeenkomsten AOK's) en vaststellingsovereenkomsten tussen ontwikkelaars en Provincie Noord-Brabant. Daarmee is er sprake van een goede borging van belangen en afspraken ⁽⁴⁾.
- Het EFB bv heeft met de 3 stichtingen een overeenkomst voor het herinvesteren van de rendementen in nieuwe projecten ten behoeve van de lokale energietransitie. Daarin is ook vastgelegd dat de investering die het EFB bv heeft gedaan bij voorrang, dus voordat er lokaal geïnvesteerd kan worden, wordt terugbetaald.
- Voor de financiering van de projecten van de gemeente Breda met de middelen uit het fonds moet de overeenkomst met het EFB nog worden uitgewerkt/ aangescherpt.

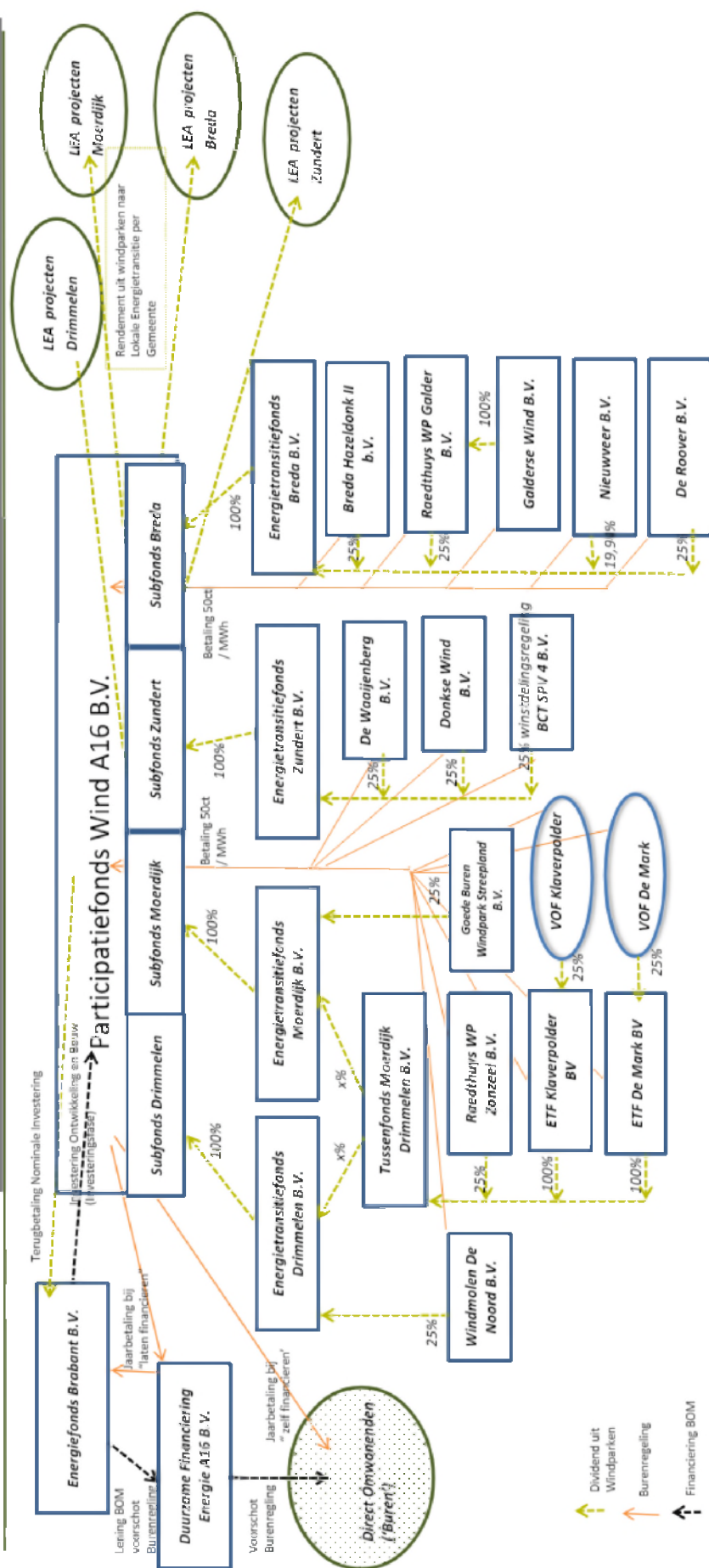
Schematisch is dat terug te vinden in de volgende pagina's:

⁴/ AOK's zijn privaatrechtelijke overeenkomsten. De afspraken uit de Greendeal zijn publiekrechtelijk geborgd via het provinciaal inpassingsplan PIP (meerwaarde creatie) en privaatrechtelijk geborgd via AOK's

Structuur samenwerking Energie A16

Geldstromen Energie A16

4. Wat levert lokale participatie op, wat zijn de opbrengsten?

Het Participatiefonds Wind A16 bv werkt met prognoses. De prognoses zijn voor interne aansturing en besluitvorming binnen de structuur PFW A16 en haar onderliggende vennootschappen. Deze prognoses worden niet extern gedeeld. De opbrengsten en kosten kunnen mee- of tegenvallen, en dat heeft invloed op het rendement gedurende de totale project levensduur⁵). Daarbij zijn er verschillende risico's om rekening mee te houden, zoals:

- Windrisico: risico dat de gemiddelde windsnelheid afwijkt van de prognose in het windrapport. In het noordelijk deel van de A16 waait het meer en harder dan in het zuidelijk deel.
- Operationeel risico: risico dat de prestatie van de windmolens afwijkt van de verwachtingen, bijvoorbeeld door meer stilstand, onderhoud of een lagere productie bij een gegeven windsnelheid (power curve), technische levensduur van de windmolens.
- Stroomprijsrisico: risico dat de stroomprijs afwijkt van de prognose, met name voor de jaren 15 -25 (tot en met jaar 15 wordt de prijs aangevuld met SDE-subsidie als de prijs beneden het vastgelegde SDE-niveau valt). De SDE+ subsidie bovengrens is niet in elke gemeente gelijk, deze grens wordt bepaald door het Rijk.
- Operationele kosten en onderhoud: risico dat de operationele kosten van de windparken afwijken van de verwachtingen, waaronder hogere indexering door inflatie en kosten van onvoorzien groot onderhoud.
- Renterisico: risico dat de rente op de projectfinancieringen afwijken van de verwachtingen. Dit risico is grotendeels afgedekt doordat de rente voor de gehele looptijd is vastgelegd.
- Fiscaal risico: risico dat de te betalen belasting afwijkt van de prognose, bijvoorbeeld vanwege gewijzigde tarieven vennootschapsbelasting of wijzigingen in de deelnemingsvrijstelling.

De daadwerkelijk gerealiseerde opbrengst wordt jaarlijks achteraf gepubliceerd. Na afloop van het boekjaar wordt bekend wat het uit te keren dividend aan het lokale fonds wordt en wat er beschikbaar zal zijn voor lokale inzet, na aftrek van de beheerskosten (zie hoofdstuk 5). Medio juli van ieder jaar wordt vanuit het Participatiefonds Wind A16 een openbaar verslag gemaakt. Dit verslag gaat naar de deelnemende stichtingen STED, STEM, Windcent en de gemeenten Zundert, Breda, Moerdijk en Drimmelen.

Overige bijzonderheden:

- In Breda is een windpark (Galder, D3) van eigenaar verwisseld en is een deel van de rendementen netto contant gemaakt. Daardoor is de totale investering van het Energiefonds Brabant in de Bredase windmolens op dit moment naar verhouding een stuk lager. Daar staat tegenover dat het cumulatieve rendement over de toekomstige jaren lager zal zijn dan wanneer deze transactie niet had plaats gevonden.
- In Breda (Hazeldonk-oost, E1 en E2) is een tweetal lagere windmolens (maximale tiphoogte 165m) voorzien. In 2023 wordt onderzocht, of en hoe deze nog kunnen worden ontwikkeld. Dit is sterk afhankelijk van de risico's die voortvloeien uit het indienen van een wijzigingsverzoek voor de omgevingsvergunning.
- In Breda (locatie Nieuwveer, B7 en B8) geldt voor deze locatie een historische afspraak. Voor aanvang van het project WindenergieA16 beschikte de ontwikkelaar over rechten voor het ontwikkelen van 2 windmolens met een vermogen van totaal 1,7MW, zónder participatieverplichting. Deze rechten zijn vervallen en daarvoor in de plaats is de ontwikkeling

⁵/ Ingaande 2023, het jaar dat de windmolens in exploitatie zijn gekomen.

Nieuwveer gekomen met participatieverplichting. Deze compensatie voor vervallen rechten leidt tot een lager percentage, in dit geval 19,94%.

- In Moerdijk geldt een bijzonderheid voor de locatie Streepland: op het grondgebied van Rijkswaterstaat heeft het consortium Goede Buren, bestaande uit Greenchoice, Meewind en Windunie, 3 windmolens gebouwd. De 25% lokale participatie is hier van toepassing, evenals de €0,50 / MWh bijdrage voor omwonenden (Burenregeling). Het belangrijkste verschil met de andere windparken is dat hier een extra planschaderegeling voor 18 eigenaren is toegepast. Deze regeling is afgestemd met Vattenfall (aangrenzende windpark) en toegepast, hetgeen heeft geleid tot een aanvullende vergoeding van € 1.000 per woning. Ook is toegezegd 0 uur slagschaduw op alle 18 woningen en géén geluidhinder toevoegen aan bestaande situatie.
- In Zundert (locatie BCT) geldt voor deze locatie een historische afspraak. De Coöperatieve Vereniging Treeport Zundert U.A. is initiatiefnemer van het thematisch bedrijventerrein Business Centre Treeport BCT en heeft daarvoor het bestemmingsplan BCT ontwikkeld. Het plan is op 27 nov 2018 door de gemeente Zundert vastgesteld. Treeport stimuleert de werkgelegenheid en economische ontwikkeling van de boomteeltsector in de regio. Treeport is een organisatie voor en door leden. Op dit moment zijn zo'n 150 boomkwekerijen, toeleveranciers, adviseurs en andere aan de boomteeltsector verbonden bedrijven lid van de organisatie. Op de beoogde locatie is met 3 windmolens (E4 t/m E6) alleen de financiële participatie voorzien van economische structuurversterking en niet die van lokale participatie WindA16 (6).

In tegenstelling tot het oorspronkelijk plan zijn de vergunningen voor de 3 windmolens op de beoogde locatie van Treeport in handen gekomen van Pure Energie. Pure Energie is bereid geweest om op haar beurt afspraken te maken met Treeport over windmolens en heeft E4 en E5 overgedragen aan Treeport. Pure Energie behield zo windmolens E6 en E7 waarbij op E6 geen plicht voor WindA16 participatie rustte.

Om verwevenheid van belangen op Treeport te vermijden en als compensatie van deze overdracht, zijn partijen overeengekomen om de lokale participatie van windmolen E7 over te dragen op E4. Hiervoor heeft Treeport een overeenkomst gesloten met stichting WindCent. Windmolens E6 en E7 van Pure Energie zijn daarmee onbelast. Treeport zet de opbrengst van E4 (75%) en E5 (100%) in voor ontwikkeling van het bedrijvenpark en economische structuurversterking ten behoeve van haar leden.

5. Verantwoording doel en bestedingen

De basis voor de investeringen uit de verschillende energietransitiefondsen is de LEA (Lokale Energie Agenda) of diens opvolger. De gemeente neemt hiervoor de regie conform het Klimaatakkoord. De energietransitie is daarom de basis voor inzet van de middelen uit de windmolens. In de Green Deal van 20 april 2017, het Convenant Energie A16 van 3 april 2019 en alle overige overeenkomsten is steeds bevestigd dat daarbij de volgende leidende principes gelden:

^{6/} Op 3 locaties van Treeport rustte géén A16-participatieverplichting omdat Treeport CV al een afspraak had met de gemeente Zundert over economische ontwikkeling voor de boomteeltsector (zie bestemmingsplan BCT). De autonome ontwikkeling van het bestemmingsplan BCT is in het convenant Windenergie A16 van 1 dec 2015 vastgelegd. Treeport heeft de Green Deal Windenergie A16 van 20 april 2017 niet ondertekend. Wel heeft Treeport in de Green Deal een steunbetuiging gegeven waarin wordt verwezen naar participatieafspraken die zij heeft met de gemeente.

- Iedereen moet mee kunnen doen met de energietransitie (sociaal)
- Er is een betere verdeling lusten en lasten nodig (rechtvaardige transitie)
- De middelen worden bij voorkeur als hefboom ingezet (revolverend)

Energieagenda

Stichtingen in Drimmelen, Moerdijk en Zundert stellen een lokale energieagenda (LEA) op en stemmen deze af met de gemeente. In de LEA wordt duidelijk waar en voor wie de stichtingen initiatieven ontwikkelt en waar de middelen aan worden besteed. Vanaf 1 januari 2024 worden de gemeenten verantwoordelijk voor het opstellen van de Lokale Energie Agenda.

De gemeente Breda heeft - als vergelijkbaar met de LEA - een uitvoeringsprogramma Klimaat (UPK) en een Klimaatfonds waarin per jaar inzichtelijk wordt gemaakt waar middelen voor worden ingezet. Het college van B&W legt op gebruikelijke wijze verantwoording af aan de Raad over de uitvoering van het programma. Daarmee is de transparantie van het proces en de besteding van middelen geborgd. Dit is een besluit van B&W van 20 februari 2018 en vastgelegd in een Raadsinformatiebrief van 1 maart 2018 en een overeenkomst met het EFB van 24 april 2018.

Investeringsstrategie

De stichtingen stellen een lokale investeringsstrategie op, het zogenaamde investeringskader. Deze investeringsstrategie geeft aan onder welke voorwaarden en hoe middelen aan initiatieven worden gekoppeld. De gemeenten krijgen via het college van B&W een bindend adviesrecht. In samenwerking maken zij vervolgens jaarlijks een concreet investeringsplan voor de middelen uit de fondsen. Dit plan sluit aan bij de initiatieven die in de LEA staan beschreven. Opgemerkt wordt dat de lokale investeringsplannen pas gemaakt worden in het jaar voorafgaand aan het jaar dat er geld in het lokale energietransitie fonds beschikbaar komt.

In de gemeente Breda is het bindend adviesrecht niet van toepassing omdat er geen stichting is. De gemeente Breda zet de middelen volgens het uitvoeringsprogramma UPK en Klimaatfonds Breda (door gemeenteraad vastgesteld beleid).

Het PFW A16 ziet erop toe dat de middelen uit de lokale fondsen worden ingezet conform het geldende, door de gemeente goedgekeurde, investeringskader.

Democratisch borging van investeringen

De besluitvorming en verantwoording over de bestedingen in de gemeente Breda is democratisch geborgd door de structuur van het programma, waarbij het college besluiten neemt en verantwoording aflegt aan de Raad.

Bij de stichtingen in Drimmelen, Moerdijk en Zundert wordt de democratische legitimatie naar verwachting in Q3-2023 geregeld, overeenkomstig het besluit van de stuurgroep op 13 april 2023.

Democratische legitimatie is als volgt geborgd en betekent:

- Met een overeenkomst tussen EFB – Stichting: de stichting heeft hiermee haar governance op orde en is verantwoordelijk voor goede investeringen. Zij zet middelen lokaal in met democratische legitimiteit. Hierbij wordt bedoeld dat met de investeringen het algemeen belang wordt gediend en dat de gemeente de besluitvorming en investeringen kan controleren.
- Met een overeenkomst tussen stichting en gemeente: hierin waarin wordt bepaald dat de gemeente verantwoordelijk is voor het maken van de LEA (lokale Energie Agenda) en dat zij een bindend adviesrecht krijgt.

In de overeenkomsten wordt opgenomen wie welke rollen precies krijgt en hoe deze rollen gefinancierd worden. Uitvoering van het gemeentelijk klimaatbeleid wordt niet uit de fondsen gefinancierd. Het beoordelen van aangedragen projecten, en het ontwikkelen en daadwerkelijk financieren van projecten wel.

Voor de uitvoering zijn de volgende functies nodig: 1) de 'gatekeeper' (degene die de aangedragen projecten beoordeelt en eventueel verder brengt), 2) de 'develop to invest manager' die de projecten tot financiering brengt en 3) de fondsmanager die het geld daadwerkelijk uitzet en daarvoor alle noodzakelijke acties onderneemt. Er wordt vóórdat de aflossing van het EFB is afgerond bepaald of deze rollen (beoordelen - ontwikkelen en financieren) gezamenlijk belegd worden bij het PFW A16 bv.

Voor iedereen/ algemeen belang

Stichtingen en gemeente dienen het algemeen belang en dat is vastgelegd in het LEA en/of duurzaamheidsprogramma. Vanaf het moment dat er lokaal middelen beschikbaar komen zal bekend gemaakt worden voor welke projecten financiering aangevraagd kan worden, welke voorwaarden hiervoor gelden (investeringskader) en hoeveel geld er beschikbaar is.

De LEA bevat projecten die voortkomen uit de wijkuitvoeringsplannen WUP's ⁽⁷⁾. Deze projecten kunnen zich kwalificeren voor investering uit het fonds. Er komt een kader met algemene randvoorwaarden en een jaarplan.

Algemene randvoorwaarden kunnen bijvoorbeeld zijn 'bewezen techniek' of 'collectieve projecten voor energiegemeenschappen'.

Beheerskosten/ kosten uitvoering

De aanwending van de opbrengsten uit de windmolens gaat gepaard met beheers- en uitvoeringskosten. We onderscheiden de volgende kosten:

- Ontwikkeling lokale windmolen (netto investering en ontwikkelvergoeding)
BOM/EFB heeft geld beschikbaar gesteld voor organisatie, ontwikkeling en realisatie van de lokale windmolens. Dit geld moet worden terugbetaald. Voor de begeleiding van de ontwikkeling brengt zij een marktconforme premie in rekening. De kosten hiervoor bedragen ongeveer € 600.000 voor 26/28 windmolens. Dit bedrag wordt betaald uit de rendementen van de windparken (rendement = dividend = winstuitkering = omzet -/- kosten -/- belastingen).
- Aandeelhoudersvergoeding
De kosten bedragen € 80.000 per jaar, uitgevoerd door EFB bv voor haar rol aandeelhouder van PFW A16.
- Fondsmanagement
Dit wordt uitgevoerd door externe partij en kost naar verwachting € 200.000 per jaar zijnde operationeel beheer en bestuur PFW A16 bv en onderliggende entiteiten, beheer 25% belangen windparken, uitvoering burenregeling etc. Dit onder voorbehoud van nadere specificatie en goedkeuring.
- Uitvoering LEA, investeringsstrategie, behandeling aanvragen
Stichtingen krijgen voor het uitvoeren van de taak een vergoeding van de gemeente. Dit valt dus niet als kostenpost binnen PFW, en wordt niet gecorrigeerd op inkomende kasstormen.
- Kosten voor uitvoering herinvesteringsfase (organisatie, uitwerking etc.) indien niet gemeentelijk gedekt.

^{7/} In de Wet Collectieve Warmte WCW wordt gesproken over kavelplannen.

6. Inzicht in kosten/ opbrengsten

In de volgende tabel is een inschatting per gemeente van het moment waarop de investering van het Energiefonds Brabant is afgelost (*het betreft een schatting waaraan geen rechten kunnen worden ontleend). De verdeling ⁽⁸⁾ van de rendementen over de verschillende energietransitiefondsen is als volgt in te schatten:

Verdeling Energietransitiefondsen	%
Energietransitiefonds Moerdijk	30,2%
Energietransitiefonds Drimmelen	37,3%
Energietransitiefonds Breda	21,4%
Energietransitiefonds Zundert	11,03%
Totaal	100,0%

Doordat er in Breda een windpark van eigenaar is verwisseld (D3, één windmolen op Knooppunt Galder) is een deel van de toekomstige rendementen netto contant gemaakt. Daardoor is de totale investering van het Energiefonds Brabant in de Bredase windmolens naar verhouding lager. Daar staat tegenover dat het cumulatieve rendement over de toekomstige jaren lager zal zijn dan wanneer deze transactie niet had plaats gevonden. In de eindrapportage investeringsfase Q1 2024 via het Energiefonds Brabant zal meer informatie beschikbaar komen.

Wanneer komt er geld beschikbaar voor lokale projecten?

De verwachting dat de investering van het Energiefonds Brabant is terugbetaald is als volgt:

Energie transitiefonds Moerdijk:	2028
Energie transitiefonds Drimmelen:	2028
Energie transitiefonds Breda:	2025
Energie transitiefonds Zundert:	2027

In of na het hierboven genoemde jaartal is er geld beschikbaar voor lokale projecten. De exacte datum kan pas achteraf worden bepaald en is afhankelijk van lokale ontwikkelingen in de windparken. Zoals de ontwikkeling op D3 hiervoor genoemd.

Jaarlijkse verslaglegging

- Het Participatiefonds WindenergieA16 bv rapporteert jaarlijks over de netto opbrengsten voor de lokale energietransitiefondsen.
- De stichtingen STED, STEM en WindCent en hun gemeenten rapporteren over de bestemming/ besteding van de middelen via:
 - Publicatie van de meerjarige investeringsstrategie
 - Jaarlijkse publicatie van het investeringsplan
- De gemeente Breda informeert de gemeenteraad conform de reguliere begrotingssystematiek.

Opgemerkt wordt dat de lokale investeringsplannen pas gemaakt worden in het jaar voorafgaand aan het jaar dat er geld in het lokale energietransitie fonds beschikbaar komt.

⁸/ Dit is een momentopname en inschatting van juli 2023, een eventuele ontwikkeling van de twee windmolens op Hazeldonk-oost (E1 en E2) is niet in deze tabel opgenomen.

7. Vragen

a) Kan er niet vooruit worden gefinancierd om eerder te starten met lokale projecten?

Antwoord:

- Er moeten lokale projecten zijn die het waard zijn om daarvoor financiering aan te trekken (kost geld) en de daarbij behorende uitvoeringsorganisatie op te bouwen (vraagt een investering en kost geld).
- Het EnergieFonds Brabant moet als eerste rechthebbende hiermee instemmen.
- Er moet een financierder bereid zijn om de financiering te verstrekken.

Vooralsnog is niet voorzien in voorfinanciering. Dit is wel onderzocht, o.a. via 'crowdfunding' maar door het ontbreken van goede en voldoende projecten in combinatie met de organisatie- en rentekosten die dit met zich meebrengt is hier vooralsnog van afgezien.

b) Kunnen de windmolens verkocht worden, zodat er direct geld beschikbaar komt?

Antwoord:

Ja, dat kan maar ... er zijn meerdere argumenten waarom het beter is om voorlopig de windmolens niet te verkopen. Er is afgesproken dat dit besluit, niet verkopen, iedere 5 jaar tegen het licht wordt gehouden. Dit is vastgelegd in de samenwerkingsovereenkomsten met de betrokken gemeenten.

De belangrijkste redenen waarom besloten is nu niet direct te verkopen zijn:

- Verkoop nu levert in totaal veel minder op dan de totale opbrengsten over 25 jaar. De reden is dat een koper de contante waarde bepaald van de verwachte rendementen. Vanwege de onzekerheid en omdat geld in de toekomst minder waard is dan geld nu, wordt gewerkt met een disconteringsvoet. De absolute opbrengst van de jaarlijkse rendementen is ingeschat op 233% van de netto contante waarde bij een discontovoet van 8%. Kortom, opbrengst in de toekomst is naar schatting 2,33x meer dan wanneer nu wordt verkocht!
- Zonder goede projecten, waarvoor de leidende principes gelden, is er nog geen behoefte aan dit geld. Het is dan 'duur geld' dat grotendeels nutteloos op de bank staat. Door bijvoorbeeld een jaar te wachten met verkopen krijg ontvang je naar verwachting 8% meer.
- Het uitzetten van geld in projecten vraagt een uitvoeringsorganisatie met personeel in verschillende rollen. Zonder goede projecten is dat zonde.
- De windprojecten zijn weliswaar gerealiseerd maar bevinden zich nog in de fase waarin zij zich operationeel moeten bewijzen (garantiefase). Na opbouw van een 'track record' kan worden gesproken over een volledig operationeel project waar ook risico's verder zijn afgenomen, dit heeft veel invloed op een eventuele verkoopprijs.

En tot slot geldt dat de energietransitie nog maar net is begonnen. De windmolens produceren vooral duurzame stroom produceren die straks hard nodig is voor (hybride-) warmtepompen, elektrische auto's, koken of andere manier van CO₂ vrij energieverbruik. Zodra de windmolens verkocht worden kunnen we de 'eigen' stroom niet meer gebruiken.

Bijlage 1 Borging en controle op het belang 25% lokaal eigendom

Het Participatiefonds WindA16 is erop gericht om het 25% belang te borgen en controleren. Dit betreft het totale vakgebied van het management van directe investeringen in windprojecten (of soortgelijke projecten).

Het borgen van het 25% lokaal eigendom heeft tot doel om een zo groot mogelijk deel van de opbrengst ten goede laten komen aan de lokale energietransitie. De opzet omvat een aantal lagen/ stappen die in samenhang functioneren:

1. Het verkrijgen van daadwerkelijk (juridisch en economisch) eigendom in de (deel)projecten vanaf de start van de ontwikkeling.
2. Het zekerstellen dat de projecten en alles wat dat aan waarde vertegenwoordigd in eigendom zijn en blijven van de projectentiteiten.
3. Nadere afspraken in de Aandeelhoudersovereenkomst (AHOK) gericht op bescherming van onze belangen als minderheidsaandeelhouder, te weten:
 - a. Doelstellingen
 - b. Activiteiten van de vennootschap
 - c. Winstbestemming
 - d. Zeggenschap
 - e. Conflict of interest
 - f. Rapportageverplichtingen
4. Actief management en beheer van de belangen.

Ad a) Doelstellingen

Omdat het Participatiefonds WindA16 direct vanaf het begin van de ontwikkeling is betrokken én het volledig juridische en economisch eigendom heeft, heeft zij optimale controle over haar pro-rata deel van de winst/ waarde. Een stijging van de energieprijzen leidt automatisch tot een hogere winst voor het Participatiefonds WindA16. Als aandeelhouder in de BV of vennoot in de VOF heeft het Participatiefonds WindA16 dus automatisch het recht op haar pro-rata aandeel in de winst van het deelproject.

Ad b) Activiteiten

In de aandeelhoudersovereenkomst is opgenomen dat er geen andere activiteiten mogen plaatsvinden dan wat noodzakelijk is voor de exploitatie van het windpark. Er mogen ook geen leningen worden verstrekt of aangetrokken of overeenkomsten worden gesloten zonder unanieme toestemming. Anderzijds mogen er geen activa worden verkocht of verhuurd of anderszins, die noodzakelijk zijn voor de exploitatie van het windpark.

Ad c) Winstbestemming

In de aandeelhoudersovereenkomst is opgenomen dat alle beschikbare kasstromen (na aftrek van noodzakelijke reserves) worden uitgekeerd. Ook is daarin de doelstelling opgenomen van maximalisatie van de waarde voor de aandeelhouders (met inachtneming van afspraken met en de belangen van overige stakeholders).

Ad d) Zeggenschap

Bij het actief management en beheer richt het Participatiefonds WindA16 zich op het maximaliseren van ons aandeel in de winst door het beperken van kosten en risico's. Alle investeringen en lopende kosten worden contractueel vastgelegd; contracten voor de bouw en levering van windmolens en infrastructuur, bankfinanciering, stroomafname, onderhoud en beheer. Deze contracten worden door het Participatiefonds WindA16 beoordeeld en samen met de ontwikkelaar richten zij zich op het optimaliseren van deze overeenkomsten.

Ad e) Conflict of interest

In de aandeelhoudersovereenkomst is vastgelegd hoe om te gaan met 'conflict of interest'. Er is sprake van (potentieel) 'conflict of interest' als een van de aandeelhouders ook een ander belang heeft bij het project, bijvoorbeeld als afnemer van de stroom of als projectmanager tijdens de bouw. In dat geval heeft de aandeelhouder met 'conflict of interest' geen stemrecht. Concreet betekent dit dat PFW dan namens het windproject met de betreffende ontwikkelaar onderhandelt over de voorwaarden van de stroomafname of het projectmanagement. Het doel is dan zo goed mogelijke voorwaarden te realiseren, en daarmee optimalisatie van de winst.

Verder controleert het Participatiefonds WindA16 gedurende iedere fase de rapportages van de ontwikkelaar met extra aandacht voor alle kosten die in rekening worden gebracht en waar sprake is van potentieel tegenstrijdig belang.

Ad f) Rapportageplicht

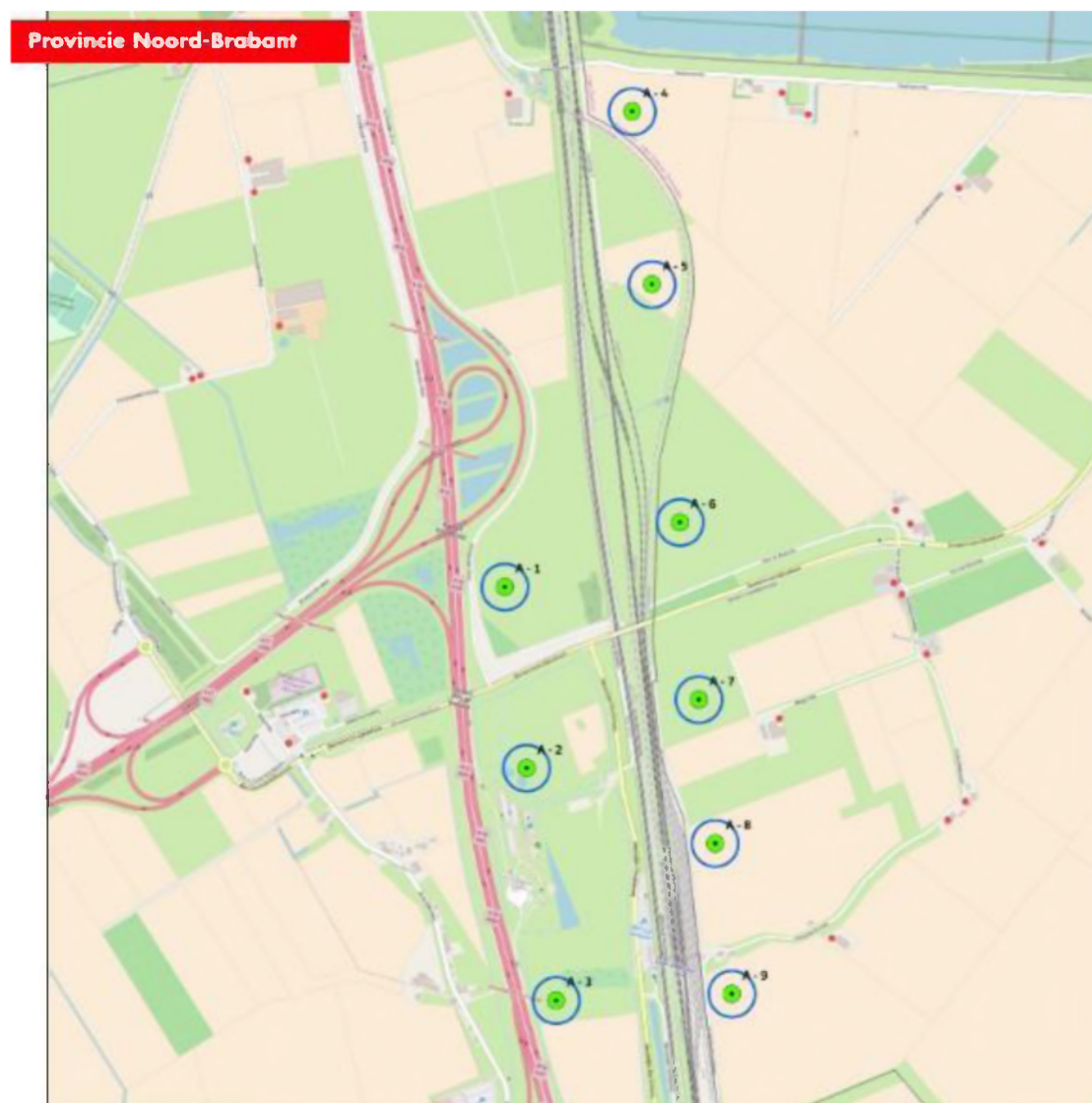
In iedere fase heeft de ontwikkelaar/ manager een rapportageplicht, zowel financieel als inhoudelijk. Tijdens de ontwikkeling en bouw is die gericht op voortgang en beheersing van de investeringskosten, tijdens de operationele fase op het optimaliseren van de opbrengst en beheersing van de operationele kosten. Het Participatiefonds WindA16 maakt met alle ontwikkelaars afspraken over de opzet en inhoud van de rapportages en bestuderen en bespreken deze rapportages met de ontwikkelaars. In de operationele fase leidt dit tot een grondige analyse van de omzet en kosten.

Voor de kosten geldt dat deze worden vergeleken met de contractuele afspraken. Alle uitzonderingen vragen volgens de AHOK om goedkeuring vooraf.

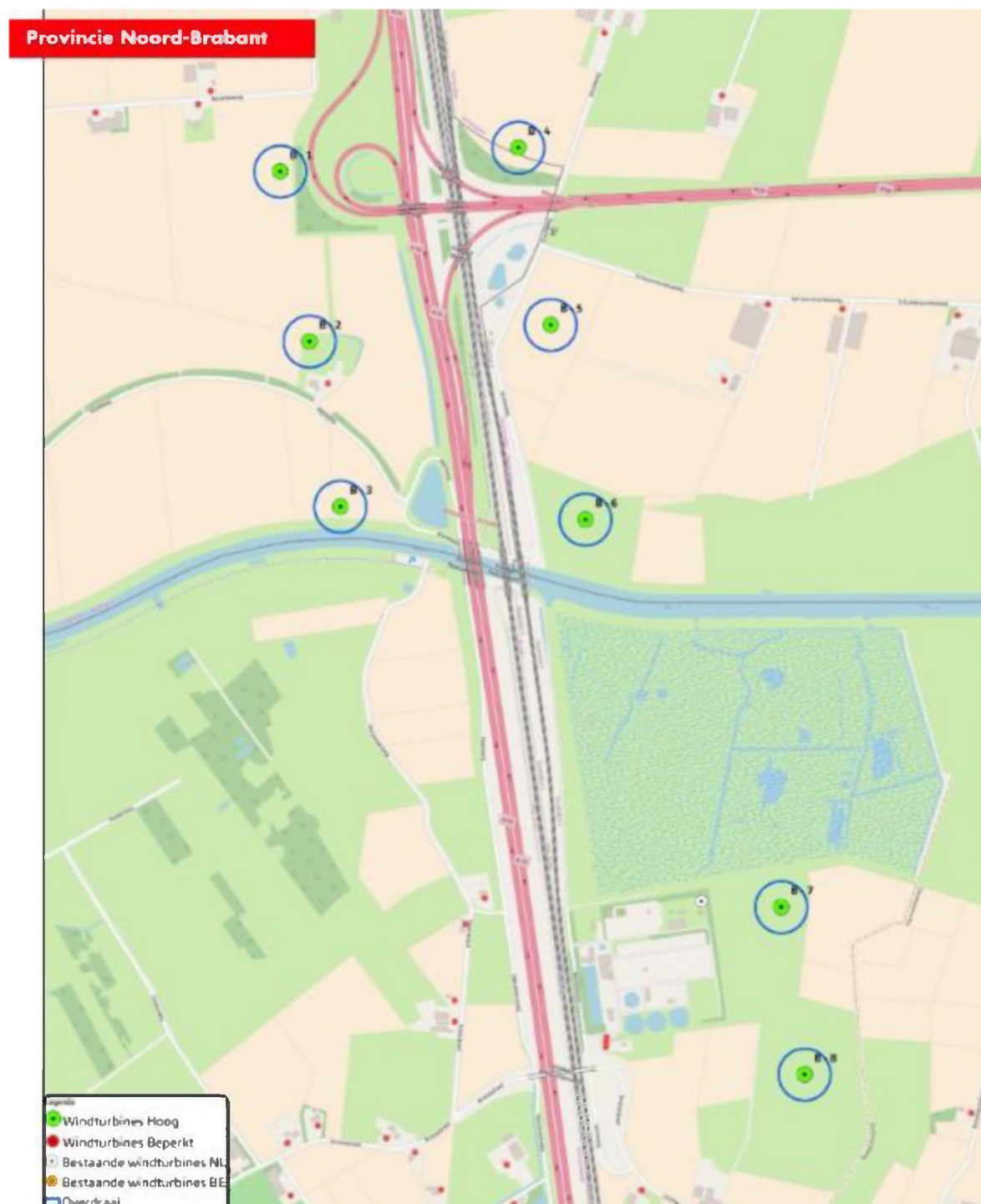
Middels de rapportages is er volledig zicht op alle geldstromen van en naar het project. Deze moeten uiteindelijk aansluiten op de periodieke uitkering van dividend. De geldstromen volgen daarbij een zogeheten 'cashflowwaterfall': de omzet komt binnen, wordt gebruikt voor goedgekeurde operationele kosten, het betalen van belastingen, rente en aflossing en eventuele verplichtte reserveringen. Wat overblijft is beschikbaar voor dividenduitkering en moet volgens de AHOK ook worden uitgekeerd.

Bijlage 2 Afbeeldingen locaties en aanduidingen volgens het Inpassingsplan Windenergie A16

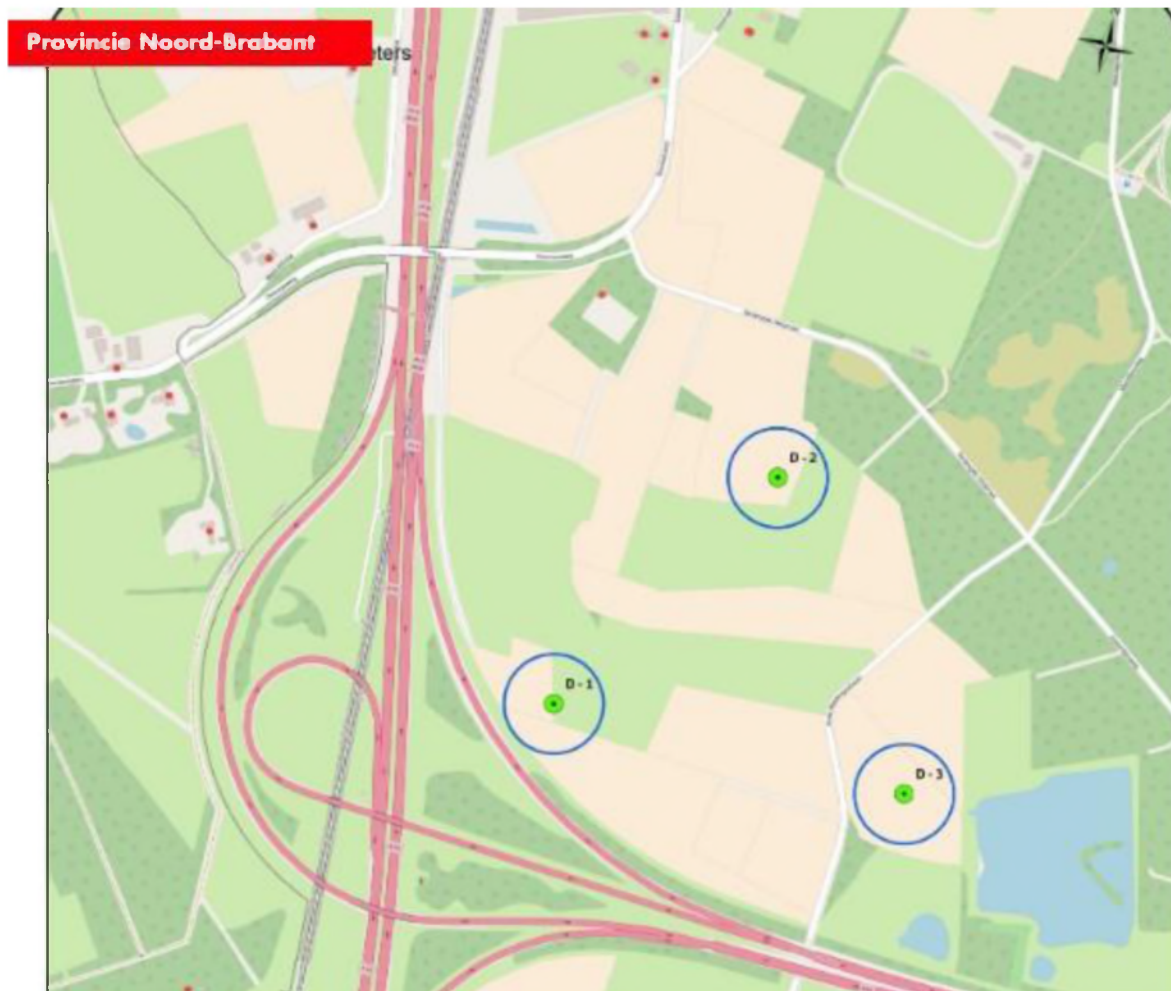
Knooppunt Klaverpolder A1 t/m A9

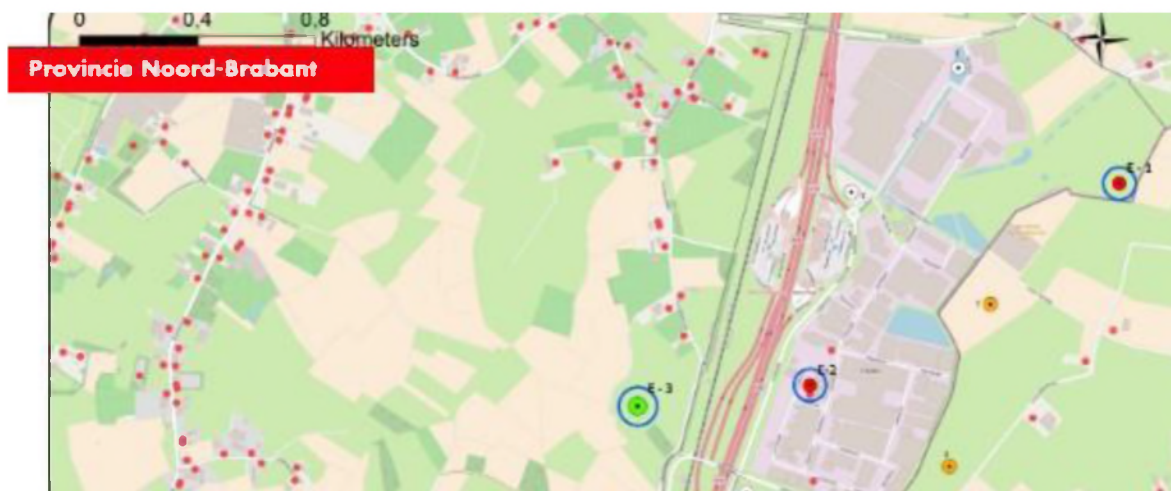
Knooppunt Zonzeel en locatie Nieuwveer B1 tm B8

Knooppunt Galder D1 tm D3

Locatie Hazeldonk - oost E1 en E2

Locatie Hazeldonk - west E3 tm E8

